

Pierre Heumann

Sex i Ramallah

Temmelig kedelig, konservativ og ærbar. Sådan virker Ramallah på Vestbredden ved første øjekast. I byens centrum dækker næsten alle kvinderne deres hoveder til, og de undgår at se mændene i øjnene – og det ganske uden koketteren. Kun sjældent ser man unge kvinder og mænd i selskab med hinanden.

Og så alligevel: Ramallah er med sine cirka 40.000 indbyggere *(wikipedia sir 57.000, hvor er resten blevet af? Ov.) Palæstinas forlystelsescentrum. For de unge fra de 120 omgivende landsbyer såvel som for singlerne fra byerne Jenin, Nablus og Tulkarem er Ramallah den store verden - den er deres Paris, London og New York. Men alt er relativt: Til ungdommens vildeste udskejelser hører harmløse besøg i en isbar i den centralt beliggende Rukab-gade, hvor kønsadskillelsen efterleves nøje. Andre får deres kick ved at lade høj musik gjalde ud ad åbne bilvinduer. Eller de står i vejkanten og taler sammen om sport eller politik, eller hvad ved jeg – men kvinderne ser de ikke på. Det ville være både uhøfligt og upassende, får jeg at vide.

Hvordan skal jeg dog lave research om sex i så konservativ en by? Jeg forlader gaden med de mange kulørte hovedtørklæder og opsøger en religiøs lærd: Fahmi Jaradat, som er dommer ved den Islamiske Højesteret. Han må da vide, hvordan unge, ugifte mennesker omgås deres seksualitet, siger jeg til mig selv. Jaradats svar er forbløffende enkelt: "Forud for ægteskabet er enhver kropskontakt forbud". "Islam har sine gode grunde til at forbyde førægteskabeligt samleje", tilføjer den retslærde, da han bemærker mit spørgende blik, og retter lidt på sin hat, der ligner en fez omviklet med en turban. "Sex før ægteskabet laver uorden i familierne. Ægteskabet er indstiftet af Gud for at bevare familien, idet ethvert pars højeste mål må være reproduktion" – det er det ord, han bruger: ikke børn, men reproduktion. "Og tilfredsstillelsen af seksuel lyst", siger den retslærde med streng mine, "er ikke meningen med ægteskabet".

I løbet af mine samtaler med de unge palæstinensere går det op for mig, at de lever i to verdener: Højteknologi anno 2007 tager de for givet – samtidig med at de er præget af en 1500 år gammel kultur, der modstår globaliseringen. Og da det Moderne ikke lader sig skjule, men trænger sig på gennem satellitsendere, har de unge bestandigt dårlig samvittighed over at synde, når de giver efter (om så blot den mindste smule) for deres naturlige drifter. For at komme i gang med min research i byen, hvor sex kun bør være et middel til reproduktion, henvender jeg mig til en ung mand, der hænger ud med vennerne på Manara-pladsen, som er en art palæstinensisk Picadilly Circus i det små. Mohanin er 26 år gammel og uden arbejde. Tasken, han har med sig, er fuld af kopier af hans cv, for han er uge og søge job. Sålænge han ikke har noget arbejde, kan han nemlig ikke tillade sig at fejre bryllup. Eftersom han ingen veninde har (det siger han selv), spørger jeg ganske frimodigt til hans sexliv. "Jeg øver mig i tålmodighed", svarer han genert og

undvigende. Og sport hjælper altid: fodbold eller svømning fx. Bagefter har han det bedre. De unge damer har nemlig ikke til sinds at gøre ham det let, fortæller han. Hvis en pige får indtryk af, at hendes ven ikke har til hensigt at gifte sig med hende, afbryder hun forholdet. "Kærtegn eller endnu mere", griner han forlegen, "kan slet ikke komme på tale. Enhver anstændig kvinde ønsker jo til syvende og sidst at være jomfru på sin bryllupsnat".

At gifte sig er ingen smal sag – selv ikke for dem, der har en indkomst. Det opdager jeg i min samtale med den 25-årige Suheb. Vi har aftalt at mødes på en isbar og skulle også have mødt hans forlovede. Men da hun hører, at hun skal interviewes af en man, melder hun forskrækket fra.

Suheb vil gifte sig med sin kusine. Hun er seks år yngre end ham, og han har kendt hende siden sin ungdom. "Vi har et kærlighedsforhold", siger han. Jeg spørger ham, hvad der ligger i det. "Jeg har sagt til hende, at jeg elsker hende". Det var, da Suheb var 22. Han måtte handle hurtigt, fortæller han – ellers var en anden kommet ham i forkøbet. Derfor måtte han melde klart ud. Hvori består da dette kærlighedsforhold, borer jeg. Jo altså, forklarer han: Han har besøgt hendes familie, efter at hans mor havde henvendt sig til hans elskedes forældre, og under besøget havde han forsøgt at møde hendes blik. "Fordi hun er min kusine, måtte jeg også godt tale med hende og erklære hende min kærlighed."

Så begyndte de at mødes uden for hendes landsby, som ligger 15 minutter fra "det palæstinensiske Paris". De tog ind til Ramallah, hvor de var anonyme. Og der holdt de hånd, fortæller Suheb, "men vi kyssedes ikke". Under alle omstændigheder kunne de kun være alene sammen, fordi søsteren gik med til at hjælpe dem. Hun ledsagede dem ind til byen, hvor hun gik på indkøb for at lade dem være alene.

Nu er de forlovet. Så nu kan de godt mødes uden at have en tredje person med på slæb som anstands dame. Nu må de gerne omfavne hinanden og kysse. Men at sove med hinanden er udelukket: "Hun må bevare sin jomfruelighed til bryllupsnatten". Graviditet før ægteskabet ville være livsfarligt for hans veninde - "hendes familie ville slå hende ihjel".

Angsten er velbegrundet: Alene sidste år har de palæstinensiske myndigheder registreret 60 forbrydelser, der handlede om "familiens ære", med slægtninge som gerningsmænd og kvinder som ofre. Anledningen er anklager om, at kvinden har haft et forbudt eller "amoralisk" seksuelt forhold. Palæstinensisk lov bærer over med morderne i sådanne sager: De såkaldte æresmord giver korte hæftestrafte.

Suheb har et job – han arbejder for den palæstinensiske regering i Ramallah i et departement, der arrangerer protestdemonstrationer mod den israelske mur og mod bosættelserne. I de seneste måneder har han ingen løn fået – "du ved, Hamas-regeringen blev jo boykottet af Vesten og Israel" – men nu er regeringen på Vestbredden igen solvent. Og for første gang i lang tid er der penge på Suhebs konto.

Så er det vel bare med at blive gift, opfordrer jeg ham. Det tillader traditionen ikke, siger han. Fire er de foreskrevne skridt, som skal tages, før ægteskabet

kan fuldbyrdes. Først skal brudgommens familie anholde formelt om brudens hånd. Samtykker hendes familie, tilkaldes en religiøs lærd, der læser højt fra Koranen. Fra da af er det unge par ifølge islamisk ret for mand og kone at regne – men sex er stadig ikke tiladt. Først må alle i landsbyen gennem en fest erfare, at de to unge mennesker hører sammen. Den vordende ægte mand forventes også at købe sin tilkommende smykker – selv har Suheb brugt omkring 1.500 euros på smykker. Det er mange penge, medgiver han, "men hvis hun ikke havde været min kusine, havde det været endnu dyrere". Nu mangler han stadig at tage to skridt, før ægteskabet kan blive fuldbyrdet. Han må bygge et hus og møblere det – og han må forberede en egentlig bryllupsfest. Festen vil koste ham en masse penge – omkring 5.000 euro. Suheb håber, at landsbyboerne vil give rigeligt med pengegaver, så han ikke må sætte sig i gæld.

For at holde folks udgifter til bryllupper i bund arrangerede Hamas for to år siden en masseceremoni, hvor 500 unge par stod på et fodboldstadion med Koranen i hånden. 60.000 slægtninge, venner og nysgerrige deltog i multibrylluppet. Pengene til fejringen var blevet indsamlet i islamiske cirkler i Golf-området, fortæller en religiøs lærd.

Suheb præsenterer mig for en kammerat: Hussein. Han har studeret arkitektur i Hebron og arbejder nu som bartender i et fitnesscenter, fordi han ikke kan finde andet arbejde. Suheb anbefaler mig at interviewe Hussein, fordi han "kender miljøet" – han lytter til samtalerne i baren og ved derfor, hvad der foregår i Ramallah.

Hussein er en meget konservativ ung mand, som forventer af sin kommende kone, at hun opfylder to betingelser: Hun skal kunne citere Koranen udenad. Og han skal kunne være sikker på, at hun aldrig før har talt med en anden mand. Om han overhovedet vil gifte sig, ved han ikke: "Jeg har mistet tilliden til kvinder", siger han opgivende. Hussein er frastødt af det, de unge mænd og kvinder ifølge ham har gang i. Det er ren og skær prostitution, hævder Hussein med tanke på den angiveligt løsagtige omgang mellem kønnene. Han har tit og ofte set, hvordan sådan en tøjte har sendt en mand umisforståelige beskeder med et blik eller et smil, der før eller senere bliver til et stævnemøde og måske endog et barn. I baren hører Hussein alt muligt, fortæller han med væmmelse. Mænd udbreder sig ved baren om deres succès hos kvinderne med navns nævnelse og detaljerigdom – og kvinderne praler med deres oplevelser med "sexede mænd", når de er alene med andre kvinder. Enten om hvor god han er i sengen, eller om hvor meget han betalte for natten med hende.

Mange af disse løsagtige piger kommer fra det nordlige Palæstina, fx fra Jenin. I Ramallah benytter de sig af, at ingen kender dem. De store boligkomplekser gør promiskuiteten lettere at slippe afsted med – man kender ikke længere sine naboer. Det er ikke som hjemme i Husseins landsby. Hver dag må han lytte til, hvordan drengene fortæller om deres "gode nætter" med pigerne - varebiler og tomme boliger bliver også taget i anvendelse.

For at bevise, at skildringen af sædernes forfald er sand, trækker Suheb sin mobiltelefon frem fra tasken. Jeg skal lige se en mobilvideo, siger han, som de unge palæstinensere i disse dage sender rundt til hinanden. Han ser sig

forsigtigt om for at sikre sig, at der ikke er nogen, der ser det, som han nu vil vise mig, og skærmer med hånden displayet mod uvedkommende blikke. Og det er i sandhed ren pornografi, der finder sted på videoen, han viser mig midt i den troskyldige isbar. En penis bliver suttet af af en ung kvinde, af hvem man kun ser det lyserøde hovedtørklæde og en bid af ansigtet. Scenen gentager sig flere gange, uden at hovedtørklædet kommer i uorden. Suheb har allerede modtaget denne video et halvt dusin gange og vil vise mig flere scener – men jeg har fået nok.

Jeg spørger Suheb, om han ved, hvem "producenten" af denne pornovideo er? Pigen genkender han, siger han. Og han har også en idé om, hvem manden er: De fleste sexgerningsmænd er medlemmer af al-Aqsa-brigaden: "De har våben, og kvinderne er bange for dem". Dertil kommer, at de har mange penge. Den, der sætter sig op imod dem, må regne med at dø.

For at få samtalen over i et mere muntert spor beder jeg Suheb fortælle mig en vittighed. Han er straks parat: "Tre mænd – en franskmand, en amerikaner og en mand fra Hebron, som har ry for at være bondesnu – forsørger igennem tre år hver en kvinde, som de skal lave et maksimalt antal børn på.

Franskmanden kommer op på tre og amerikaneren op på to, men manden fra Hebron lykkes det kun at lave et enkelt barn. Han har tabt og bliver drillet i landsbyen. 'Åhr hvad', giver han igen, 'jeg gjorde det faktisk meget godt. Svinene havde givet mig en mand i stedet for en kvinde.'"

I Ramallah behøver man blot at gå et par skridt for at være i en helt anden verden. Mens hovedtørklæder og fromhed dominerer i gaderne, går det anderledes muntert for sig på tagene. Unge mænd og kvinder, som ønsker at tilbringe tid sammen fjernt for andres blikke, trækker sig tilbage i en af Ramallahs mange tagrestauranter. Hussein anbefaler os Café Leyalina, hvilket meget betegnende betyder 'vores nætter'. Dette træfpunkt på syvende etage er kendt som de elskendes mødested, fortæller Hussein og ser ud, som om han må undskylde for sin bys slette sæder: "Der bliver kysset og kælet". Indretningsarkitekten har lavet hyggelige nicher for to. Karnapper, skillevægge og dæmpet belysning skal sørge for de intime rammer, der er så svære at finde i Ramallah. Et refugium, hvor man kan gemme sig. Jeg spørger et ung par – han præsenterer sig som Achmed (26) og hun som Muna (22) – om jeg må forstyrre dem lidt. De sidder sammen i et hjørne af caféen og ryger på en vandpibe. "Gerne", siger Achmed venligt, "gå bare i gang". Også hans veninde giver mig lov med et indbydende smil og retter lidt på sit hovedtørklæde. "Vi vil forlove os midt i juli", siger hun uden at jeg har spurgt, formentlig for at stille deres date i et uskyldsrent skær.

Hvad er kærlighed for hende? spørger jeg Muna efter et par ligegyldige spørgsmål. "Kærlighed er for mig synonymt med stabilitet. Det betyder en fælles fremtid", siger hun. Achmed ser lidt anderledes på det: "Når jeg er glad for en kvinde, er det nemmere for mig at udholde livet i Palæstina, som er svært", siger han. Har politik og den israelske besættelse nogen betydning for deres forhold? "Selvfølgelig. Vi kan ikke forlade Ramallah. Besættelsen er et uhyre, der svæver over os konstant." I Palæstina, siger Achmed, har

kærligheden ekstra svære kår. Det er politik, der styrer dagsordnen: "Politik står i vejen for kærligheden. Sidste uge måtte vi løbe væk herfra, fordi der blev skudt udenfor. Den ene gang er det israelske soldater, der render omkring i Ramallah – den anden gang er det kampe mellem palæstinensiske klaner. Men fred har vi aldrig."

Jeg ville gerne have taget et billede af det unge par. Men det afviser Achmed på det bestemteste. De mødes uden deres forældres vidende, begrundet brudgommen det med. Skælmisk og samtidig stolt siger Muna: "Han er frygtelig jaloux. Han vil ikke dele mig med nogen – heller ikke med dine læsere."

Politik i form af besættelse og checkpoint påvirker familielivet, bekræfter Mohammed, en 30-årig telefontekniker fra Nablus, som arbejder i Ramallah og har overhørt vores samtale. Han er gift og har to små børn. Besættelsen har imidlertid ført til en splittelse af familien: Nablus ligger godt nok ikke ret langt fra Ramallah, men de israelske checkpoints ved Nablus gør den daglige pendlen til tortur. Han har derfor fundet sig en bolig i Ramallah for at kunne arbejde. "Det slår vores familieliv itu", siger Mohammed.

Også for enker og fraskilte kvinder kan det selskabelige liv i disse traditionelle omgivelser være svære. 34-årige Nur fra Gaza oplever fx at blive set skævt til af sin familie efter sin skilsmisse. Understøttelse kan hun ikke håbe på. Efter skilsmissen blev hun spærret inde af sin far, som bebrejdede hende, at hun havde bragt skændsel over familien.

Islamisk lov har et helt særligt tilbud til folk som Nur: *missiar*. Det er en tidsbegrænset ægtepagt, der er juridisk gyldigt skønt ikke officielt anerkendt. Inden for rammerne af *missiar* har Nur indledt et forhold til en 20 år ældre forretningsmand, der bor i Dubai. "Han kommer til mig et par dage hver tredje måned", fortæller Nur, "og de dage lever vi sammen". Den tidsbegrænsede ægteskabspagt betragter Nur som en hjælp: Den sikrer hende for det første hendes egen families respekt, og for det andet fritager den hende for klanernes brydsomme forsøg på at bestemme over hendes liv. "Missiar sætter mig på ny i en mands varetægt og beskytter mig mod familiens sladder", forklarer Nur. Og citerer et arabisk ordsprog: "En mands skygge er bedre end en vægs skygge".

Jeg går tilbage til Jaradat, den religiøse lærde. Han skal være venlig at fortælle mig, hvad han mener om *missiar*. Især formuende forretningsfolk benytter sig af denne mulighed, fortæller den lærde: "De vil have sex uden at forbryde sig mod islams love, som forbyder udenomsægteskabeligt samleje." Men tidsbegrænsningen finder Jaradat problematisk. Han er ikke meget for det, men registrerer *missiar* som et fuldgældigt ægteskab. For "missiar er et billigt instrument for mændene til at have lovlig sex uden at forpligte sig over for deres partner". Det er ydmygende for kvinden og gør hende til mandens slave. Og det kan man måske byde fraskilte og enker, men ikke jomfruer og kvinder fra gode hjem, mener den religiøse retslærde.

Oversat af Sara Høyrup